

Když evangelium vyrazí mezi lidi

Sk 9,1-11 Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k veleknězi a vyžádal si od něho doporučující listy pro synagógy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže i ženy, kteří se hlásí k tomu směru, a přivést je v poutech do Jeruzaléma. Na cestě, když už byl blízko Damašku, zazářilo kolem něho náhle světlo z nebe. Padl na zem a uslyšel hlas: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?“ Saul řekl: „Kdo jsi, Pane?“ On odpověděl: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Vstaň, jdi do města a tam se dovíš, co máš dělat.“ Muži, kteří ho doprovázeli, zůstali stát a nebyli schopni slova; slyšeli sice hlas, ale nespatriili nikoho. Saul vstal ze země, otevřel oči, ale nic neviděl. Museli ho vzít za ruce a dovést do Damašku. Po tři dny neviděl, nic nejedl a nepil. V Damašku žil jeden učedník, jménem Ananiáš. Toho Pán ve vidění zavolal: „Ananiáši!“ On odpověděl: „Zde jsem, Pane.“ Pán mu řekl: „Jdi hned do ulice, která se jmenuje Prímá, a v domě Judově vyhledej Saula z Tarsu.“

Lk 2,29-32: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy --- světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“

Na začátku Lukášova evangelia několik postav ve chvalozpěvech stručně vyjadřuje, co pro nás znamená Ježíšův příběh. Pak se ten příběh vypráví až k ukřižování, kterým to však nekončí, protože to dopadlo tak, jak to může udělat jen Bůh: dopadlo to tak, že nám Ježíš svým utrpením takřkajíc prošlapal cestu a my jsme dostali šanci na životní svobodu - třeba od strachu, jak a co s námi bude.

Ten příběh pak pokračuje dál a líčí, jak evangelium spolu s apoštoly vyrazilo mezi lidi. To se nikdy neobejde bez obtíží a

překážek, nad čímž by si církev i zabědovala, ale s tím bédováním opatrně, vždyť je tu pořád ještě předivná Boží moc, jež nás tiše obestírá. A copak víme, která dnešní těžkost bude do budoucna důležitá a povede k dobrému?

Jedna z mnoha postav toho příběhu se jmenuje Saul. Vzdělaný, zbožný muž to je a těžce nesnáší křesťany: přijde mu, že jejich povídání o Kristu lidi rozděluje a že je neslučitelné s vírou, jak ji poznal on. Taková věc se někdy řešíva fanaticky a právě to měl Saul za lubem - až je pozavíráme tady, pochyťáme je i v cizině. Vypravil se na cestu a jak tak šel, přihodilo se cosi, co věru nečekal: sám Kristus ho oslovil. Vypravěč Lukáš opatřil ten příběh kulisami, jaké už z Bible známe: Saul ani jeho doprovod nic nevidí, jen slyší zvuk slov - přesně jako když se za dob Mojžíšových Izraelcům ohlásil Hospodin. Světlo a záře jak v Betlémě nebo jako na hoře proměnění nebo u prázdného hrobu. Saul leží na zemi (to se při setkání s Boží autoritou sluší) a slyší hlas z nebe: “Proč mě, Saule, pronásleduješ?” I tato věta už tu byla, vyřkl ji (taky jednomu Saulovi) vítěz nad Goliášem David a řekl to ve chvíli, kdy měl svého pronásledovatele zcela ve své moci.

“Kdo jsi, Pane?” zeptal se Saul tak jako kdysi podobně zaskočený Mojžíš u hořícího keře. Mojžíšovi tehdy Hospodin odpověděl: “Jsem, který jsem,” a Saulovi teď Ježíš řekl cosi podobného: “Jsem ten, koho pronásleduješ.” Malíři a vypravěči to s oblibou líčí jako Saulovo obrácení, ale tak rychlé to není. Napřed přijde Saulovo soukromé třídní zatmění. Fanatik, jenž měl ve všem jasno, teď jen tápe a nevidí, jak dál.

Vtuto chvíli do děje vstupuje jistý Ananiáš: Saula neznal a poznat ho rozhodně netoužil, protože už o něm leccos slyšel. Jenomže Bůh Saula vybral jako nástroj nebo doslovněji jako nádobu, z níž se bude čerpat evangelium národům a králům a všemu lidu. „Někoho takového mezi sebe vzít nemůžeme,” povídá Ananiáš, „byl by nevěrohodný a navíc se ho bojím.“

Člověk se má mít na pozoru, ale zase ne přespříliš. Ještě je tu Boží předivná moc, a ta dokáže netušené věci. A tak to Ananiáš risknul, zašel za Saulem, nic se mu nestalo, zato Saulovi se rozsvítilo. Vypadá to snadné (z odstupu a když víme, jak to dopadlo): Saul prohlédl, ihned se dal pokřtít a začal lidi přesvědčovat, že Ježíš je syn Boží. Vypadá to snadné, ale vůbec není, což vypravěč naznačuje tak, že líčí dva vzájemně propojené a synchronizované děje: Ananiáš má vidění, že má vidění i Saul (a taky že měl) a že on, Ananiáš, se v tom jeho vidění vyskytuje s Božím vzkazem. Když to přeložíme do obvyčejné mluvy: to, co žádá Bůh, může být pro lidi skvělé, někdy těžké, často však hodně neprůhledné.

Bůh si vybral za nástroj člověka, do kterého byste to nikdy neřekli. Užitek z toho bude veliký, ale teď zrovna to od lidí okolo něj vyžaduje kuráž, fantazii a dost práce. Nést lidem evangelium není jen věcí schopností, umu a vzdělání (i když to taky), nýbrž ještě víc ochoty naslouchat a dát se k dispozici tam, kde to bude třeba.

Události pak dostaly spád. Saul (z nějž se stal Pavel) začal kázat evangelium Krista Ježíše, čímž vzbudil poprask (že to káže zrovna on). Dokonce mu v Damašku bývalí spojenci šli po krku, a tak ho nynější noví přátelé raději spustili z hradeb v koši a on si na chvíli zakusil život psance. Když dorazil do Jeruzaléma, byl by se rád přidal k učedníkům (já jsem teď, kluci, taky Kristův apoštol), ale nevíтали ho. Nějaký čas s nimi byl, ale pak ho uklidili do Cesareje a posléze do Tarsu. Odtamtud vyrazí jednoho dne na misijní cestu, ale nebude k tomu mít pověření jeruzalémských, vyšlou ho jiní (však se s jeruzalémskými několikrát dostane do sporů).

Tak to je, když evangelium vyrazí mezi lidi. Na konci tohoto příběhu byl spokojen málokdo. Saulovi se zhroutilo, co mu bylo ve víře drahé. Není jen tak začít znovu, ale zkusil to. Ale jak lidi přesvědčí, že odčiní svou nenávistnou, fanatickou minulost,

pokud to vůbec lze? Stal se z něj křesťan, což jeho zklamání společníci považovali za zradu a hodlali s ním podle toho zatočit. Nečekaně ho zachránili ti, kdo se ho doteď právem báli (nevím, jak to vysvětlili doma těm, kdo u toho nebyli a báli se ho pořád). Když dorazil k učedníkům, neměli z něj radost. Sám sebe označil Pavel za apoštola. To asi nemůže udělat každý, koho to napadne, ale jen ten, koho pověří Bůh – ale jak to poznáte?

Pak je tu Ananiáš, muž obdařený nechutí k odpůrcům a strachem z nepřátel (jedním slovem: normální). Bůh ho nějak přiměl, aby šel a podal Saulovi přátelsky ruku a otevřel mu tím oči.

Takových změn můžeme zažít v životě docela dost. Možná nebudou tak okázalé, a přece budou důležité. Mimochodem: Pavel sám celou tu událost líčí kapku jinak než Lukáš, což nám dopřává volnost, abychom si v životě zachovali prostor pro to, k čemu nás možná Boží vliv povede, a ještě o tom nevíme. Když evangelium vyrazí mezi lidi, naráží u nich na potíže (včetně jednoho každého z nás). Církev by si nad těmi potížemi a těžkostmi i zanaříkala, ale copak víme, jaká dnešní nesnáz bude do budoucna důležitá a co nakonec přinese dobrého?

Když člověk a celá lidská společnost ví, kam má namířeno a proč,

dají se ty potíže snáze vydržet a překonávat. Bůh se rozhodl nám dopřát milost a ta daleko přesahuje všechna volební období a podobné etapy, kterými procházíme, ba i celý lidský život i se všemi zvraty. A Boží moc, jež nás nenápadně obestírá, dokáže mezi lidmi navazovat vztahy a září i do tmy.

požehnání

Hledejte nejprve Boží království – a jeho spravedlnost učíňte svou životní průvodkyní.

Odneste si odtud zvěst o milosti, jež tonoucí drží nad vodou a zbloudilé vyvádí z bažin.

Žijte z ní: a kéž Boží milost naplní vaše dny pokojem, pravdou,

láskou a nadějí, ať už půjdete kamkoli. Amen.